

gled

*Galerija Meduza
in Gledališče Koper*

**Damijan Cavazza –
Neznosna lahkotnost
ustvarjanja**

■ Občasnik Gledališča Koper in Obalnih galerij Piran ■
■ Letnik VIII ■ Številka 2 ■ Marec 2010 ■
■ Brezplačni izvod ■ ISSN 1854-0449 ■

Neznosna lahkotnost ustvarjanja

Damijan Cavazza (1973–2009)

slike in scenografije

Galerija Meduza, 19. marec–2. april 2010
Gledališče Koper, 19. marec–19. april 2010
Odprtje razstave v petek, 19. marca 2010,
z začetkom ob 19. uri v Galeriji Meduza

Damijan Cavazza je bil tudi slikar. Njegove slike so tukaj, danes, pred nami kot nekakšen vprašaj ujete resnice. Zapuščina ... Naš trud izluščiti resnico ostaja. Nekje zadaj, kjer je resnica zapečatenata, je večnost. Je večnost resnica? Ponovno vprašaj. Morda pa resnice ni, in gre vselej vse v igro. Gledališče. Igro eksistence. Igro, ki jo igramo v večnost, ki se morda za trenutek ustavi v podobi, v sliki na papirju, na platnu, ki pove, da obstaja svet, da obstajaš ti, da jaz sem.

Brez naslova, olje na platnu, 70 x 100 cm

Podoba je slika, je prezentno in predhodno, zdaj, ki je šel mimo, je preteklo preteklega, "tubit", ko se čas neposredno dotakne zavesti. Dva "načina" podob, dve obliki slik sta pred nami. Izvedbe v svetlem, črtnem in barvitnem, in pa zatemnele, monokromne. Značilni veliki, skoraj dvometrski formati se odpirajo kot abstraktno izpovedna polja. Ne oddaljujemo se v čas, saj, kot rečeno, je vse hkratno v minljivosti, ki stoji v ozadju.

Barvitost je vsekakor odraz pozitivnega nagnjenja v neobremenjeno, izkazuje vedrino, dobrobit, upanje. Zato bi se najprej ozrli v veliko platno, ki v nekakšni mrežni strukturi vidnega ekrana trakovno izpolnjuje izpovedni izrek. Prevotljenost prostora, ki je imaginaren, prepleten v lastno iluzijo, konsolidira osrednji predmet nedoločljivega porekla. Gre za volumsko vdolbino, polje v prostoru, nedefinirano razsežni objekt, ki pa v optičnem rezultatu daje vtis trdnega objekta, morda plovila, arhitekturnega elementa, pohištva ... Vse je precej geometrično, ravnih linij, kljub temu, da ob omenjeni mrežni živobarvni razgibanosti racionalnost postane povsem relativna in deluje sproščeno izpovedno okrilje. V smislu barvitosti in sproščenosti bi ob bok tej sliki postavili ravno tako večjo podobo vertikalne usmeritve, ki je še bolj igriva v formi in barvno raznovrstna. Kljub kontrastnosti je v njej kolorit homogen, odprti, pester in razgiban. Linijski karakter je pomemben pri tvorbi izrazne strukture. Z aluzijo na objektivno je podoba prepletena z nakazanimi figuralnimi protagonistami, vendar vseskozi abstraktna, gotovo pa narativna in pestra v izpovedi. V izkušnji prepoznavanja določenih historičnih citatov bi v teh delih videli nekakšno

Brez naslova, olje na platnu, 200 x 100 cm

avtorjevo eksperimentalno fazo. Čeprav je nagib preizkušanja navzoč v vsem nizu predstavljenih podob, sta ti dve deli izrazito študijski.

Na drugi strani stojijo podobe monokromatskega tipa. Kapitalno delo predstavitve je gotovo monumentalno zeleno olje na platno, izgotovljeno v čisti ploskovni obliki, ki se s premišljeno osvetlitvijo prefinjeno odpira v prostorsko polje, v svoj volumen. Blaga razlika med zelenim in temnomodrim koloritom ustvarja magično okrilje fabulativne podstati te podobe. Nekakšna slika v sliki ali podvojeni ekran prikrivata in odkrivata tisto skrivnost, ozadje, lahko bi rekli mit, ki opredeljuje vsako likovno umetnino, kjer se soočata ustvarjalčev in gledalčev domet. Atmosfera je povsem umirjena, rahla, odstavljena v senčno stran. V kaosu resničnega je tukaj vzpostavljen

Foto: Nejc Sajle

Brez naslova, olje na platnu, 180 x 150 cm

red – kot antipod, kot nasprotje naključnemu. Red v smislu iskanja sekvence hotenega videnja, prodornega produkta vizualnega v intencionalno. V ospredju je "zadaj". Zatemnjena površina daje slutenje, saj se v lastni statičnosti giblje, niha ... In kolikor je govora o želji za izhod iz teme, o odhodu v svobodo, na svetlo, kjer je gotovo upanje, smo zaustavljeni v neodločnem lebdenju, ostajamo samo na točki intence. Nekakšna sila ponotranjenega kliče in vleče v ozadje. Negibno premikajoča nas podoba potiska v lastno nedrje, v svojo notranjost, v neznano, zaprto ... V preseku je morda zavrtost, strah pred svetlobo. Minimalistična aktivnost v smislu slikarskega posega je skozi ta manjko še bolj izpovedna, nakazujoča. Postavljena je glazura, esteti-zacijska opna, prefinjen premaz, nekakšna koprena, ki zaključuje dogodek.

Podobna zastavitev vsebine se skozi precej ponovljeno formo dogaja tudi na platnu temnoplave barve, kjer je v obrisu zaznavna le osrednja geometrična oblika križa.

Iz serije nekoliko izstopa rdeča slika. V površini velikega formata se na podlagi temnordečega širi črtnost, črne krožne linije. Amorfnost gestualno okrilje tako ustvarja določen zaplet, ki pa ostaja v varnem notranjem okviru podobe in se skozi ritem elementarnih sil realizira šele v celostnem odsevu slikovnega polja. Kljub gibljivejši "platformi" ostaja izrazni profil te slike skladen znotraj monokromatskega cikla. Njen "krvaveči" osnovni kolorit jo zaznamuje v smeri omenjene vsebine.

Travmatično je, na podlagi vidno agresivnejše izvedbe, stanje v sliki srednjega formata, ki bi jo še izpostavili, saj v smislu abstraktne ekspresije korektno izpolnjuje likovno polje in indikativno nakazuje avtorjevo ustvarjalno moč oziroma bravuro. Precej neodrejeno kompozicijskost formira centralni masiv, tašistični madež, ki ustvarja svojstven objekt ali se celo s pomočjo linijske transformacije prelevi v krajino. Bistveno in primarno prezentno razliko v izgotavljanju likovnega ekrana postavlja formovno, črtno razgiban aspekt, ki se odvija kot kalejdeskopski mrežni model. Slikarjeva gesta, zaznamovana z določenim ritmom, je neobremenjena pri kreaciji nekakšne slamnato prevotlene krajine. Kolorit, ki temelji na omenjenem rdečem centralnem žarišču, je dokaj homogen, vendar podrejen črtnemu, skladno zavrt in ugasnjen. Vsekakor je ustvarjena neka iluzija prostora, čas, kar pomeni, da je obravnavani ekran podobe splet prostorov, v katerem se oblikuje in domuje skrivnost sporočila.

V slikarstvu je trend hotenje in želja, včasih upor. Dovoljeni eksces, ki je v trenutku kreacije intimen, se potrjuje ali zavrača v javnem. Nastala komunikacija je oscilantni prostor, ki daje in sprejema hkrati. Ko je podoba končana, je postavljena v bivanjskost, ki nas sooči z vsem, in tu je pogled v dela pred nami pomemben.

Osebnostno je bil Damjan Cavazza nagnjen k boemski drži. Genialne ideje, spontane rešitve in izkazovanje velikega daru na področju ustvarjalnega oblikovanja, videa, scenografije, kostumografije je zakročilo njegov življenjski slog hoje po robu. Njegov primarni, izvirni profesionalni medij, slikarstvo pa je bivalo morda bolj v ozadju.

Enfante terrible, ki je izvedbeno vsekakor z lahkoto obvladal tudi podobo, je ostal v njej ujet. Ozadje ozadja, mesto, v katerem biva resnica, minljiva resnica nekega subjekta, nekega jaza je tukaj, danes, pred nami. Pri podobi gre vedno za prenos kavzalnega, ki v smislu prezentacije postavlja končni račun. V teh delih bi težko zagovarjali avtorsko slogovnost, slogovni način, govorili bi lahko predvsem o izreku. Vsekakor intimnosti. Tu doživljamo slikarja, ki v svojem delu izvira iz lastne notranjosti, kajti njemu, slikarju, ni dano, da bi se izogibal resničnemu. Analizo je sicer težko zasnovati, saj temelji na nedokončanem opusu. Nonfinitu. Ploskve, lise, barve, črte, ki ostajajo nepopolne, neizpovedane. Oscilantna zgodba med zastavljenim in hotenim, intimnost emocij, preobrazba med živobarvnim in zamolklim, enigmatičnost ozadij. Tega ne moremo prezreti. In morda bi končali z vprašanjem z začetka. Je večnost resnica? Ali pa: morda resnice ni, in gre vselej vse v igro? Teater? ■ *Dejan Mehmedovič*

Brez naslova, olje na platnu, 100 x 200 cm

Foto: Nejc Sajle

